

УДК 332.2

В.Ю. Пересоляк¹, М.М. Ходанич², С.С. Радомський³

¹ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, вул. Університетська, 14

²ДП «Закарпатський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» вул. Яроцька, 5 а, м. Ужгород

³ДВНЗ «Львівський національний аграрний університет» вул. Студенська 2 а, м. Дубляни, Жовківський район Львівської обл.

peresolyak @bigmir.net

ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНУ «ПРО ЗЕМЛЕУСТРІЙ»

Розглянуто порядок проведення та особливості відображення результатів інвентаризації землекористувань та землеволодінь на території адміністративних одиниць. Запропоновано на основі матеріалів інвентаризації земель розробляти проекти землеустрою сталого екологічнобезпечного землекористування, що дозволить підвищити управління земельними ресурсами.

Ключові слова: інвентаризація земель, землеустрій проекти з землеустрою.

Інвентаризація - це спосіб виявлення та обліку тих засобів і джерел (або їх відсутності), які не знайшли документального відображення у поточному обліку.

Процес політичних та економічних трансформацій в Україні потребує якісного розвитку у сфері землеустрою і у цілій аграрній галузі, оскільки гостро відчувається потреба в достовірній інформації, зокрема про землю. Тому що земля, є головною складовою ресурсного потенціалу країни та інструментом вирішення проблем, що постають перед країною як у сфері економічного розвитку, так і в сфері забезпечення додаткових надходжень до бюджетів усіх рівнів. Втім це можливо лише при науково обґрунтованому раціональному використанні земельних ресурсів країни.

Першим кроком на шляху до вирішення піднятого питання було прийняття в 1990 р. постанови Верховної Ради України «Про земельну реформу». Одним з ключових завдань її було проведення інвентаризації земель усіх категорій, яка б дала змогу забезпечити необхідною інформацією органи місцевого самоврядування і виконавчої влади для ефективного використання і розпорядження земельними ресурсами, адже саме на них покладено забезпечення реалізації державної політики у галузі використання та охорони земель. Однак, через слабку організацію виконання з боку місцевих рад всіх рівнів, на яких було пок-

ладене виконання даного завдання, а також неналежного фінансування, інвентаризація земель в повному об'ємі не виконана.

З часом терміни проведення робіт по інвентаризації були продовжені рядом нормативно-правових документів, які регламентують порядок проведення, строки, склад і зміст робіт з інвентаризації земель, зокрема, - розпорядженнями Кабінету Міністрів України № 434-р від 19.05.1999 р. та № 446-р від 26.09.2001 р.

З прийняттям постанови Кабінет міністрів України №513 від 23 травня 2012 р. «Про затвердження порядку проведення інвентаризації земель» юридично врегульовується порядок проведення інвентаризації земель, що сприятиме внесенню до Державного земельного кадастру об'єктивних, достовірних і повних відомостей про розподіл земель між власниками і користувачами, даних про кількість і якісну характеристику земель.

Постанова визначає механізм розробки технічної документації із землеустрою в частині проведення робіт з інвентаризації земель. Оскільки дотепер відсутній будь-який нормативно-правовий акт, який регулював би проведення робіт з інвентаризації земель, прийняття постанови дасть можливість упровадити дієвий механізм проведення інвентаризації земель.

Закон України «Про землеустрій» визначає правові та організаційні основи діяльності у сфері землеустрою і спрямований на регулювання відносин, які виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами із забезпечення сталого розвитку землекористування.

Згідно Закону України «Про землеустрій» ст.35 Інвентаризація земель проводиться з метою встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їхніх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нерационально або не за цільовим призначенням, виявлення і консервації деградованих сільськогосподарських угідь і забруднених земель, встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

У разі виявлення при проведенні інвентаризації земель державної та комунальної власності земель, не віднесених до цієї чи іншої категорії, віднесення таких земель до відповідної категорії здійснюється органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування на підставі відповідної документації із землеустрою, погодженої та затвердженої в установленому законом порядку (ЗКпрЗ).

Документація із землеустрою розробляється у вигляді програм, схем, проектів, спеціальних тематичних карт, атласів, технічної документації.

Види документації із землеустрою:

а) загальнодержавні й регіональні (республіканські) програми використання та охорони земель; б) схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень; в) проекти землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних утворень;

г) проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природ-

но-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення;

г) проекти землеустрою щодо формування земель комунальної власності територіальних громад і проекти розмежування земель державної та комунальної власності населених пунктів; д) проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок; е) проекти землеустрою щодо створення нових та впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань;

е) проекти землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь;

ж) проекти землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів; з) робочі проекти землеустрою щодо рекультивції порушених земель, землювання малопродуктивних угідь, захисту земель від ерозії, підтоплення, заболочення, вторинного засолення, висушування, зсувів, ущільнення, закислення, забруднення промисловими та іншими відходами, радіоактивними та хімічними речовинами, покращання сільськогосподарських земель, підвищення родючості ґрунтів (далі - робочі проекти землеустрою); и) технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості); і) технічна документація із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку; ї) спеціальні тематичні карти і атласи стану земель та їх використання.

Проаналізувавши постанову «Про затвердження порядку проведення інвентаризації земель» та закон «Про землеустрій»-- інвентаризацію земель неможна розглядати окремо від проектів землеустрою. Виходячи із логіки та необхідності науково обґрунтованого ведення сталого екологічно безпечного землекористування. На основі матеріалів інвентаризації земель протягом 2-3 років необхідно розробляти проекти землеустрою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Розпорядження Кабінету міністрів України N434 від 19 травня 1999 р. [Електроннийресурс]:[//zakon.nau.ua/doc/?uid=1072.4012.0](http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1072.4012.0).
2. Розпорядження Кабінету міністрів України N446 від 26 вересня 2001 р. Про затвердження заходів щодо реалізації Основних напрямів земельної реформи в Україні на 2001-2005 роки [Електроннийресурс]:[//zakon2.rada.gov.ua/laws/show/446-2001](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/446-2001).
3. Постанова КМУ від 23 травня 2012 р. № 513 Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель//Режим доступу: [Електронний ресурс]:[//zakon2.rada.gov.ua/laws/show/513-2012](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/513-2012).
4. Закон України «Про землеустрій»//Режим доступу: [Електронний ресурс]:[//zakon1.rada.gov.ua/laws/show/858-](http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/858-).
5. Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07.07.2011 № 3613-VI // Режим доступу: [Електронний ресурс]:zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17.

V. Y. Peresolyak¹, M. M. Khodanich², S. S. Radomski³

Taking of inventory of earth as constituent of part of projects of organization of the use of land and геоінформаційна base is for a conduct State earth